

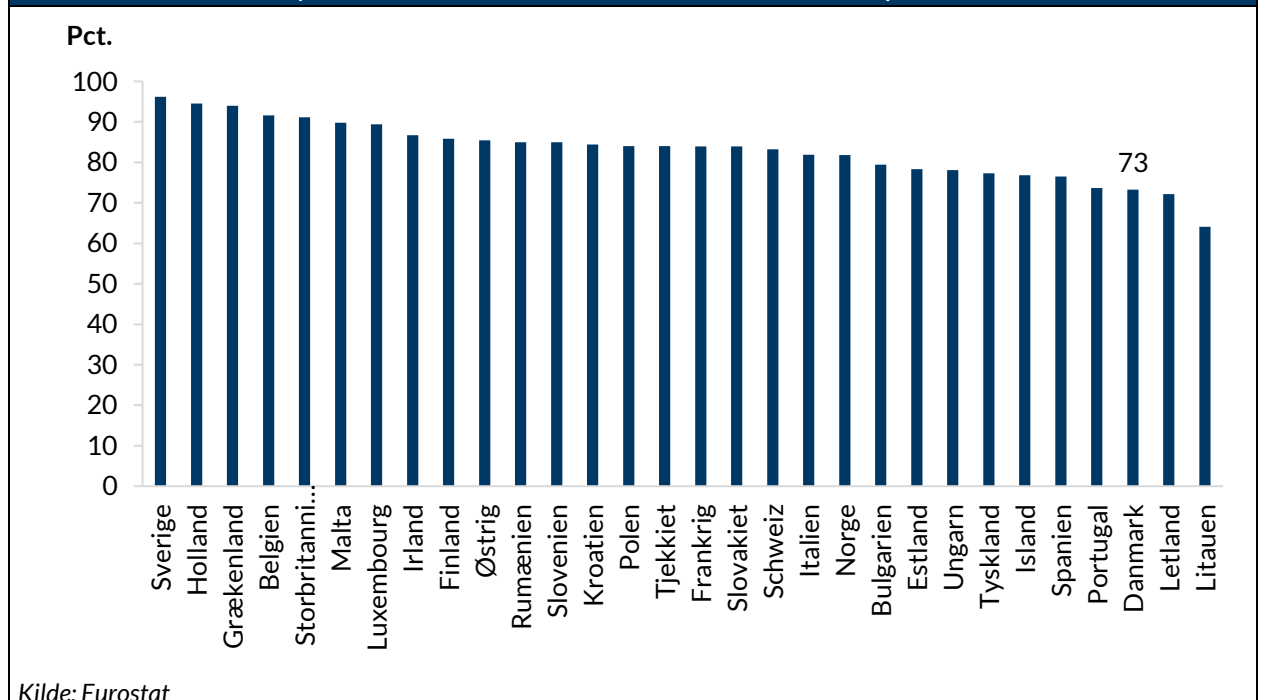
DANMARK HAR EU'S 3. HØJESTE LUKNINGSRATE FOR VIRKSOMHEDER – RELEVANT FOR UDFASNING AF HJÆLPEPAKKER

25-05-2020

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (2 123 795 2) OG CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH

- Der er en høj grad af virksomhedsdynamik i Danmark: 27 pct. af alle nystartede virksomheder overlever ikke til næste år, jf. figuren. Det er den 3. højeste lukningsrate i EU.
- Også når man ser på, hvor mange virksomheder, der starter hvert år, har Danmark en relativ høj etableringsrate på 11 pct. Der er højere end fx Tyskland (7 pct.) og Holland (9 pct.).
- Virksomhedsdynamikken er en af styrkerne ved dansk økonomi. Usunde og urentable virksomheder får ikke lov til at leve videre pga. en hård konkurrence.
- Ifølge Produktivitetskommissionen tegner virksomhedsdynamikken sig for halvdelen af produktivitetsvæksten og dermed reallønsfremgangen i Danmark.
- Under Coronakrisen er der etableret hjælpepakker, der yder statsstøtte til etablerede virksomheder. Statsstøtten sætter virksomhedsdynamikken delvist ud af kraft.
- Der er brug for en exitstrategi for hjælpepakkerne, fordi dansk økonomi genåbner. Bl.a. bør løn- og huslejekompensation afvikles den 8. juli for de brancher, der genåbner.

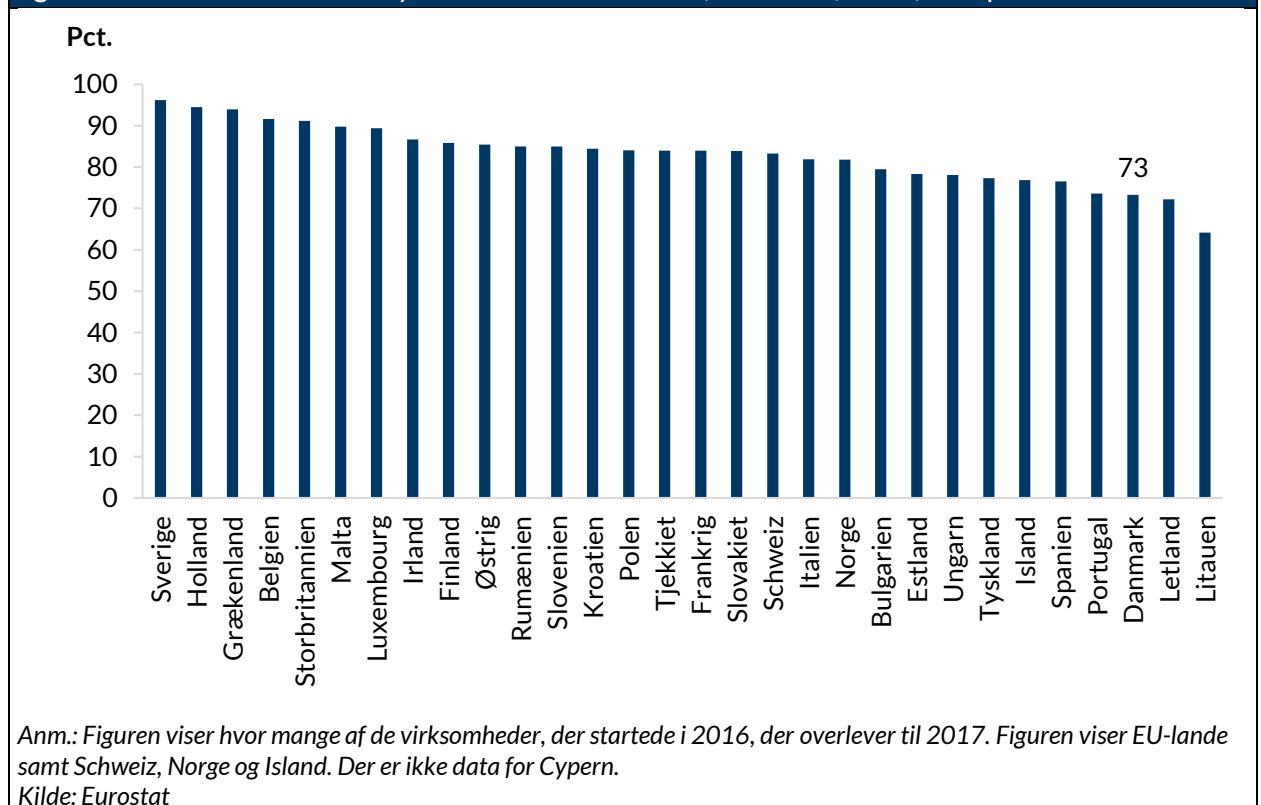
Overlevelseshastighed for nystartede virksomheder, efter 1 år, 2017, europæiske lande

Der er en høj grad af virksomhedsdynamik i Danmark. Ser man fx på nystartede virksomheder, overlever kun 73 pct. i 1 år, dvs. 27 pct. af alle nystartede virksomheder overlever ikke til næste år. Det er en meget stor andel og faktisk den 3. højeste lukningsrate i EU.

Figur 1. Overleversrate for nystartede virksomheder, efter 1 år, 2017, europæiske lande

Også når man ser på, hvor mange virksomheder, der starter hvert år, har Danmark en relativ høj etableringsrate på 11 pct., jf. figur 2 på næste side. Der er højere end fx Tyskland (7 pct.) og Holland (9 pct.).

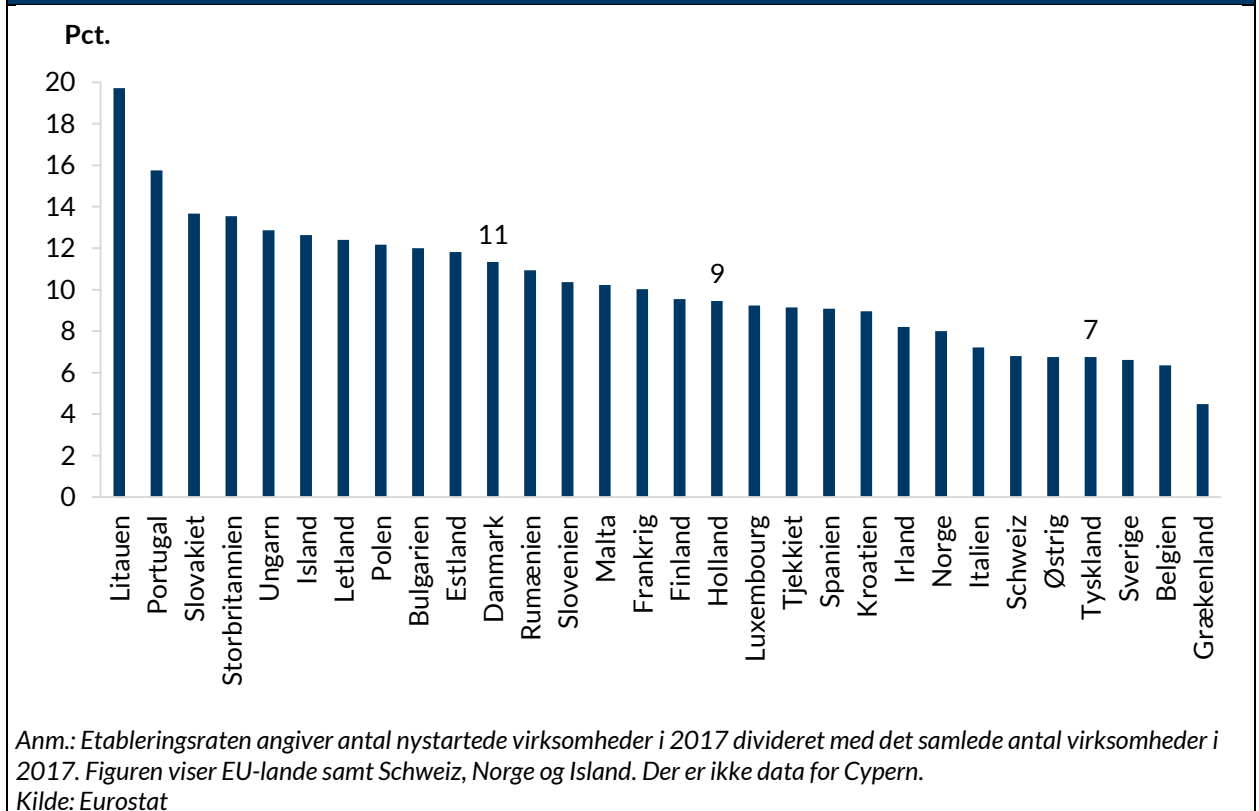
Konklusion om at virksomhedsdynamikken er relativt høj i Danmark sammenlignet med andre lande svarer til Erhvervsministeriets konklusion¹. Samtidig peger Erhvervsministeriet på, at det er et sundhedstegn med en høj etableringsrate og høj nedlukningsrate:

"På den ene side afspejler en høj etableringsrate, at det er nemt at starte virksomhed, mens nye virksomheder på den anden side også afvikles hurtigt igen, hvis de ikke formår at klare sig på gældende konkurrencevilkår."

¹ Kilde: Erhvervsministeriet – Redegørelse om vækst og konkurrenceevne 2018

Figur 2. Etableringsrate, 2017, europæiske lande

Virksomhedsdynamik står for halvdelen af produktivitetsvæksten

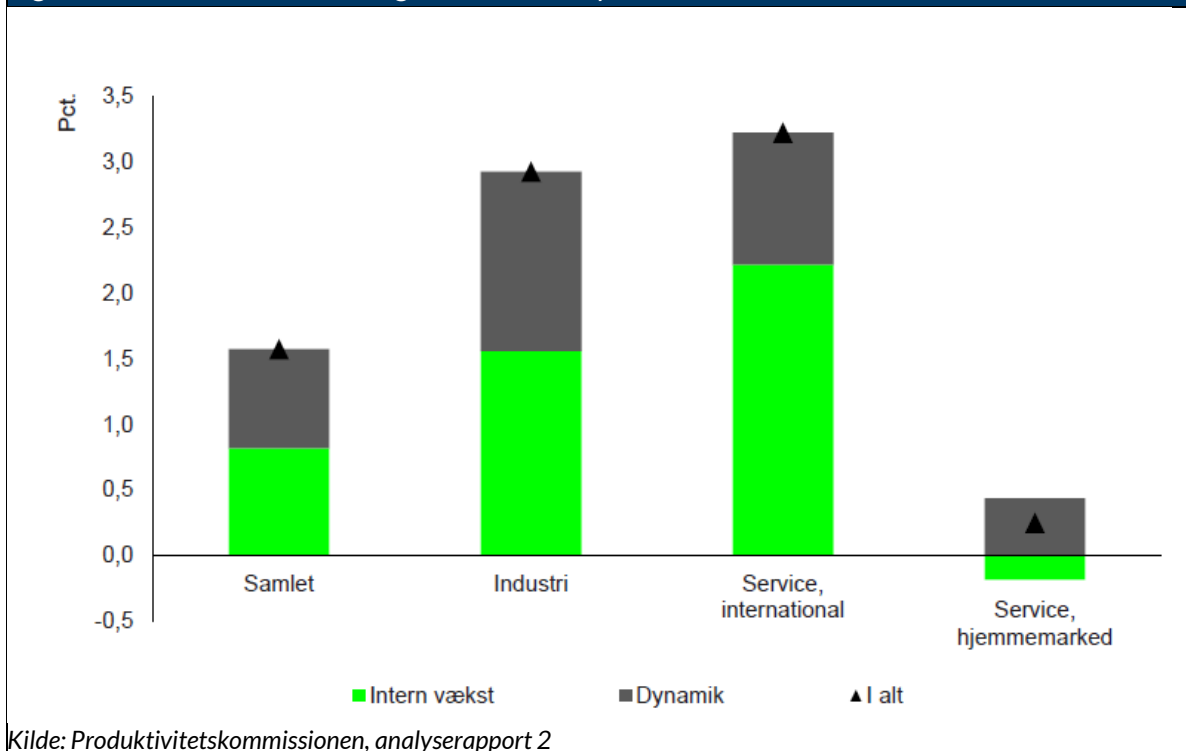
Umiddelbart kunne man måske tro, at det var skidt for dansk økonomi, at mange virksomheder lukker. Men det er faktisk en af styrkerne ved dansk økonomi. Usunde og urentable virksomheder får ikke lov til at leve videre pga. hård konkurrence.

Ifølge Produktivitetskommissionen er virksomhedsdynamik afgørende i forhold til at øge produktiviteten (og dermed velstanden). Produktivitetskommissionen vurderer således, at virksomhedsdynamik stod for halvdelen af produktivitetsvæksten i perioden 2001-2009:

”Produktivitetsvæksten i Danmark [ville] kun være omtrent halvt så stor, hvis der ikke var den virksomhedsdynamik, hvor dygtige og skarpe virksomheder tiltrækker ressourcer på bekostning af de mindre dygtige”, jf. også figur 3.

Figur 3. Produktivitetsvækst og virksomhedsdynamik, 2001-2009

Kilde: Produktivitetskommissionen, analyserapport 2

Produktivitetskommissionen definerer virksomhedsdynamik som både når der opstår nye produktive virksomheder, når uproduktive virksomheder lukker ned og når produktive virksomheder vinder markedsandele fra mindre produktive virksomheder.

Finansministeriet er [i en tilsvarende analyse](#) kommet frem til, at omtrent halvdelen af produktivitetsvæksten i perioden 2002-2012 er drevet af virksomhedsdynamik.

Stor virksomhedsdynamik relevant for udfasning af hjælpepakker

Den normale høje lukningsrate er vigtig at have i baghovedet i diskussionen om udfasning af hjælpepakker. Under Coronakrisen er der etableret hjælpepakker, der yder statsstøtte til etablerede virksomheder. Det kan forsvares så længe virksomheder af staten holdes tvangslukkede. Men statsstøtten sætter virksomhedsdynamikken ud af kraft, hvis pakkerne holdes i gang for længe.

I den kommende tid er der derfor behov for en exitstrategi for hjælpepakkerne, når dansk økonomi genåbner og begrundelsen for hjælpepakkerne/statsstøtten dermed forsvinder. Bl.a. bør huslejekompensation og lønkompensation afvikles den 8. juli for de brancher, der genåbner. Dels af hensyn til de offentlige finanser og dels af hensyn til dansk økonomis evne til at generere

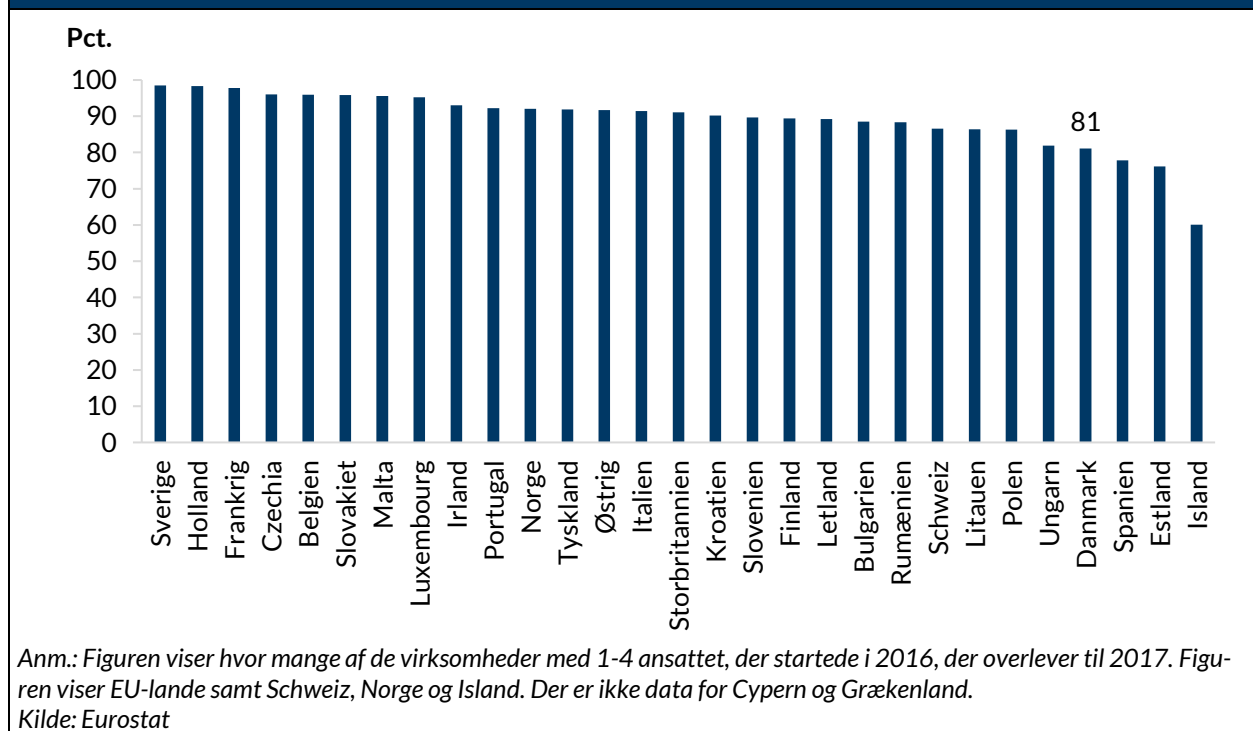
velstand. Pakkerne med lønkompensation² og huslejekompensation³ holder gang i eksisterende virksomheder, der måske er usunde og som under normale omstændigheder ville lukke, mens nye virksomheder får svært ved at komme ind på markedet.

Hvis hjælpepakkerne holdes i gang for længe, risikerer vi at holde hånden under ”Damernes Magazin” (fra Matador), mens det bliver vanskeligere for ”Mads Skjern” at komme ind på markedet, som professor Philipp Schröder (medlem af ekspertudvalget) har sagt det så rammende.

Resultat om stor virksomhedsdynamik er robust

Figur 1 ovenfor viser overlevelsessandsynligheden for alle nye virksomheder. Mange nystartede virksomheder har 0 ansatte, og dermed mindre betydning for den økonomiske aktivitet. Ser man i stedet kun på nystartede virksomheder med 1-4 ansatte, gælder det fortsat, at Danmark er blandt de lande, hvor flest virksomheder lukker efter 1 år, jf. figur 4.

Figur 4. Overlevelsesrate for nystartede virksomheder med 1-4 ansatte, efter 1 år, 2017, europæiske lande

² **Lønkompensation:** Virksomheder, der står overfor at skulle varsle afskedigelser for minimum 30 pct. af medarbejderstaben eller mere end 50 ansatte, kan med ordningen få lønkompensation. Det er et krav, at medarbejderen ikke udfører arbejdsopgaver. Lønkompensationen er 75 pct. af medarbejderens løn, dog maksimalt 30.000 kr. For timelønnede udgør lønkompensationen 90 pct., maksimalt 30.000 kr. Muligheden for lønkompensation løber frem til d. 8. juli 2020. Desuden indeholder ordningen et krav om, at den enkelte lønmodtager skal holde 5 dages ferie/afspadsering i perioden.

³ **Kompensation for faste udgifter:** Virksomheder kan få kompensation for faste udgifter som fx husleje og renteudgifter, hvis omsætningsnedgangen er større end 40 pct. Kompensationen er på 25-80 pct., afhængigt af nedgangen i omsætningen. Virksomheder som er ramt af forbud og må lukke, kan dog få 100 pct. kompensation for faste udgifter. Muligheden for kompensation for faste udgifter løber frem til d. 8. juli 2020.

Tilsvarende gælder det, at etableringsraten for virksomheder med 1-4 ansatte er relativt høj i Danmark, jf. figur 5

Figur 5. Etableringsrate for virksomheder med 1-4 ansatte, 2017, europæiske lande

